

ODKAZY

Úvod

1. S. Fitzpatrick: „Ending the Russian Revolution: Reflections on Soviet History and its Interpreters“, Elie Kedourie Memorial Lecture, *Proceedings of the British Academy*, sv. 162 (Oxford 2009), str. 36–7

1. kapitola: Počátek

1. R. G. Robbins, *Famine in Russia, 1891–92* (New York 1975), str. 6
2. L. Tolstoj. *Pisma L.N. Tolstogo k ženě, 1862–1910 gg.* (Moskva 1913), str. 208
3. L. Haimson (ed.), *The making of Three Russian Revolutionaries: Voices from the Menshevik past* (Cambridge 1987), str. 68
4. G. K. Romanov, *Once a Grand Duke* (Londýn 1932), str. 168–9
5. R. Zelnik (ed.), *A Radical Worker in Tsarist Russia: The Autobiography of Semen Ivanovich Knatchikov* (Stanford 1986), str. 150–1
6. J. Slomka, *From Serfdom to Self-Government: Memoirs of a Polish Village Mayor* (Londýn 1941), str. 171
7. R. Suny, „Nationality and Class in the Revolutions of 1917: A Re-examination of Categories“, v N. Lampert and G. Rittersporn (eds.), *Stalinism: Its Nature and Aftermath* (Londýn 1932), str. 232
8. J. Brooks, *When Russia Learned to Read Literacy and Popular Literature, 1861–1917* (Princeton 1985), str. 55–6
9. T. von Laue, „A Secret Memorandum of Sergei Witte on the Industrialization of Imperial Russia“, *Journal of Modern History*, sv. 26, 1954, str. 71
10. L. Trotsky, *1905* (New York 1972), str. 291

11. J. Simms, „Famine and the Radicals“, v E. Judge and J. Simms (eds.), *Modernization and Revolution: Dilemmas of Progress in Late Imperial Russia: Essays in Honor of Arthur P. Mendel* (New York 1992) str. 16
12. A. Resis, „Das Kapital Comes to Russia“, *Slavic Review*, 24, 1970, str. 221–2.
13. N. Valentinov, *Encounter with Lenin* (Londýn 1968), str. 23
14. D. Volkogonov, *Lenin and Legacy* (Londýn 1991), str. 8–9
15. M. Gorky, *Untimely Thoughts: Essays on Revolution, Culture and the Bolsheviks, 1917–1918* (New Haven 1995) str. 88
16. Valentinov, *Encounters*, str. 148
17. L. Fischer, *The Life of Lenin* (Londýn 1965), str. 329
18. Haimson (ed.), *Making of Three Russian Revolutionaries*, str. 126

2. kapitola: „Generální zkouška“

1. W. Sablinsky, *The Road to Bloody Sunday: Father Gapon and the St Petersburg Massacre of 1905* (Princeton 1976), str. 344
2. Tamtéž, str. 241–3
3. Tamtéž, str. 251–2
4. V. Gurko, *Figures and Features of the Past: Government and Opinion in the Reign of Nicholas II* (Stanford 1939), str. 304
5. A. Ascher, *The Revolution of 1905: Russia in Disarray* (Stanford 1988) str. 112
6. B. Pasternak, *Stichotvorejnija i poemy* (Moskva-Leningrad 1965) str. 204
7. J. Neuberger, *Hooliganism: Crime, Culture and Power in St Petersburg, 1900–1914* (Berkeley 1993), str. 118
8. V. I. Lenin, *Collected Works*, sv. 29 (Moskva 1965), str. 310

3. kapitola: Poslední naděje

1. V. Obolenskii, *Moja žizň, moji sovremenniki* (Paříž 1988), str. 338–9
2. B. Pares, *My Russian Memoirs* (Londýn 1931), str. 139
3. A. Ascher, *P. A. Stolypin: The Search for Stability in Late Imperial Russia* (Berkeley 2002), str. 209
4. Tamtéž, str. 374

5. F. Golder, *Documents on Russian History, 1914–1917* (New York 1927), str. 21–2

4. kapitola: Válka a revoluce

1. A. Brussilov, *A Soldier's Notebook 1914–1918* (Londýn 1930) str. 37
2. N. Pirejko, *Na frontě imperialističeskoj vojny* (Moskva 1925), str. 36–6
3. Brussilov, *Soldier's Notebook*, str. 170–71
4. B. Pares (ed.), *Letters of the Tsaritsa to the Tsar* (Londýn 1923), str. 157
5. O. Figes and B. Kolonitskii, *Interpreting the Russian Revolution: The Language and Symbols of 1917* (New Haven 1999) str. 25
6. R. Pearson, *The Russian Moderates and the Crisis of Tsarism, 1914–1917* (Londýn 1977), str. 117–18
7. V. Gurko, *Tsar i tsaritsa* (Paříž 1927), str. 70–71
8. Lenin, *Sebrané spisy*, sv. 23

5. kapitola: Únorová revoluce

1. T. Hasegawa, *The February Revolution: Petrograd 1917* (Seattle 1981), str. 258
2. *Paděnijsje carskovo režima*, 7. sv. (Petrohrad 1924–7), sv. 1, str. 190
3. A. Mordvinov, „Otryvki iz vospominanija,“ *Russkaja letopis*, 5, 1923, str. 113
4. RGIA (Ruský státní historický archiv, Petrohrad), f. 1278, op. 10, d. 4, l. 241–2
5. L. Trotsky, *The History of the Russian Revolution* (Londýn 1977), str. 193
6. R.H. B. Lockhart, *Memoirs of a British Agent* (Londýn 1933) str. 304
7. S. Mstislavsky, *Five Days Which Transformed Russia* (Londýn 1988) str. 65
8. N. Suchanov, *The Russian Revolution: A Personal Record* (Princeton 1984), str. 444–7
9. Tamtéž, str. 450
10. Lenin, *Sebrané spisy*, sv. 25. str. 176

6. kapitola: Leninova revoluce

1. House of Lords Record Office, Historical Collection, London, 206 Stow Hill Papers, DS 2/2, Box 8, O. Kerenskaia, „*Obryvki vospominanii*“, str. 8
2. L. Trotsky, *My Life* (Londýn 1975), str. 331
3. Lenin, *Sebrané spisy*, sv. 26, str. 19–21
4. Tamtéž, str. 84
5. A. Bone (ed.), *The Bolsheviks and the October Revolution: Minutes of the Central Committee of the RSDLP(b), August 1917–February 1918* (Londýn 1974), str. 98
6. A. Rabinowitch, *The Bolsheviks Come to Power: The Revolution of 1917 in Petrograd* (New York 1978), str. 272
7. Tamtéž, str. 294
8. *Vtoroj vserossijskij sjezd sovětov rabočich i soldatskych děputatov* (Moskva 1957), str. 43–4; I. Getzler, *Martov: A Political Biography of a Russian social democrat* (Londýn 1967), str. 162
9. „Pisma moi k těbe, konečno istoričeskie“, *Voprosy Istorii KPSS*, 2, 1991, str. 43
10. G. Leggett, *The Cheka: Lenin's Political Police* (Oxford 1981), str. 17
11. Lenin, *Sebrané spisy*, díl 26, str. 82
12. B. Sokolov, „Zaščita vserossijskogo učreditělnogo sobrania“, *Archiv ruskij revoljucii*, 12, 1924, str. 16
13. L. Trockij, *Sočiněnja* (Moskva 1925–7), sv. 17, část 1, str. 290–91
14. Lenin, *Sebrané spisy*, díl 26, str. 414
15. J. Reed, *Ten Days that Shook the World* (Londýn 1977), str. 133
16. A. Bone (ed.), *The Bolsheviks and the October Revolution*, str. 174
17. Tamtéž, str. 220

7. kapitola: Občanská válka a vznik sovětského systému

1. L. Trockij, „How the Revolution Armed“ v *Military Writings and Speeches of Leon Trotsky*, 5 dílů, překl. B. Pearce (Londýn 1979), díl 1, str. 85
2. *Odinnadcatyj sjezd RKP(b), stěnografičeskij otčet* (Moskva, 1922), str. 103–4
3. Lenin, *Polnoe sobranie sočiněnij* (Moskva 1958–65), díl 37, str. 41
4. Trockij, *Sočiněnja*, díl 12, str. 136–7
5. M. McAuley, „Breat without the Bourgeoisie“ v D. Koenker, W. Rosenberg, R. Suny (eds.), *Party, State and Society in the Russian Civil War: Explorations in Social History* (Bloomington 1989), str. 163
6. N. Krupská, *Vospominanija o Lenině*, (Moskva 1968), str. 54

7. L. Trockij, *O Lenině* (Moskva 1924), str. 101
8. L. Trotsky, *Communism and Terrorism: A Reply to Kautsky* (Londýn 2007), str. 63
9. *Kronštadtskij mjatěž: Sbornik statěj, vospominanij i dokumentov* (Leningrad 1931), str. 26
10. Lenin, *Polnoje sobranie sočiněnij*, díl 43, str. 82

8. kapitola: Lenin, Trockij a Stalin

1. L. Trockij, *My Life: An Attempt at an Autobiography* (London 1988), str. 527–8
2. Lenin, *Sebrané spisy*, sv. 36, str. 605–11
3. Tamtéž, str. 596
4. *Istorija CK*, 12, 1989, str. 193, 198

9. kapitola: Zlatý věk revoluce?

1. E. Goldman, *My Further Disillusionment in Russia* (Garden City, NY, 1924), str. 79
2. A. Barmine, *One Who Survived: The Life Story of a Russian under the Soviets* (New York 1945), str. 124–5
3. Goldman, *My Further*, str. 201–2
4. Lenin, *Polnoe sobranie sočiněnij*, díl 43, str. 27, 329
5. V. Zenzinov, *Desertet: The Story of the Children Abandoned in Soviet Russia* (Londýn 1931), str. 27
6. W. Benjamin, *Moscow Diary*, (Harvard 1986)
7. Viz např. J. Hellbeck, *Revolution on My Mind: Writing a Diary under Stalin* (Cambridge 2006); I. Halfin, *Terror in My Soul: Communist Autobiographies on Trial*, (Cambridge 2003)
8. H. Kuromiya, *Stalin's Industrial Revolution: Politics and Workers, 1928–1932* (Cambridge 1988), str. 110

10. kapitola: Velký přelom

1. *Pravda*, 7. listopadu 1929; J. Stalin, *Sočiněnijsja*, 13 dílů (Moskva 1946–55), díl 12, str. 174
2. N. Patoličev, *Ispytanija na zrelost'*, (Moskva 1977), str. 170
3. V. Kravchenko, *I Chose Freedom* (New York 1946), str. 91

4. R. Davies, *The Socialist Offensive: The Collectivization of Soviet Agriculture, 1929–1930* (Londýn 1980), str. 198
5. R. Conquest, *The Harvest of Sorrow. Soviet Collectivization and the Terror-Famine* (Londýn 1986), str. 137
6. Archiv rodiny Vittenburgových, „Vospominanija“, str. 8
7. A. Zverev, *Zapiski ministra*, (Moskva 1973), str. 54
8. L. Kopelev, *The Education of a True Believer* (Londýn 1981), str. 235
9. M. Kuromiya, „The Soviet Famine of 1932–1933 Reconsidered“, *Europa–Asia Studies*, sv. 60, č. 4, (červen 2008), str. 665
10. *Pravda*, 5. února 1931
11. S. and B. Webb, *Soviet Communism: A New Civilisation?*, 2 díly (Londýn 1935), str. 191

11. kapitola: Stalinova krize

1. S. Allilueva, *Twenty Letters to a Friend* (Londýn 1967)
2. S. Montefiore, *Stalin: The Court of the Red Tsar* (Londýn 2003), str. 96
3. J. Haslam, „Political Opposition to Stalin and the Origins of the Terror in Russia, 1932–1936“, *The Historical Journal*, sv. 29, č. 2 (1986), str. 396
4. Všechny vtipy z těchto stránek lze nalézt v B. Adams, *Tiny Revolutions in Russia: Twentieth Century Soviet and Russian History in Anecdotes* (Londýn 2005)
5. R. Tucker, *Stalin in Power: The Revolution from Above, 1928–1941* (New York 1990), str. 210
6. J. Getty a P. Naumov, *The Road to Terror: Stalin and the Self-Destruction of the Bolsheviks, 1932–1939* (New Haven 1999)
7. *Pravda*, 11. říjen 1932
8. Getty a Naumov, *The Road to Terror*, str. 127
9. E. Bonner, *Mothers and Daughters* (Londýn 1992), str. 148
10. *Stalinism as a Way of Life: A Narrative in Documents*, editoři L. Siegelbaum a A. Sokolov (New Haven 2000), str. 124–5 (překlad kvůli přehlednosti mírně pozměněn)
11. L. Trotsky, *The Revolution Betrayed* (New York 1972), str. 136, 138
12. Stalin, *Sočiněníja*, sv. 13, str. 250
13. Tucker, *Stalin in Power*, str. 244–6
14. Getty a Naumov, *The Road to Terror*, str. 248

12. kapitola: Komunismus na ústupu?

1. RGASPI (Ruský státní archiv sociálních a politických dějin, Moskva)
2. *Pravda*, 20. května 1935, str. 3
3. L. Trotsky, *The Revolution Betrayed*, str. 156
4. N. Timashev, *The Great Retreat: The Growth and Decline of Communism in Russia* (New York 1946), str. 199–200, 202

13. kapitola: Velký teror

1. MM [archiv sdružení Memorial, Moskva], f. 1 op. 1, d. 169 (V. A. Antonov-Ovsejenko S. I. Antonovové-Ovsejenkové, 11. října 1937)
2. R. Conquest, *The Great Terror: A Reassessment* (Londýn 1992), str. 424–5
3. O. Naumov, *Master of the House: Stalin and his Inner Circle* (Yale 2009), str. 174
4. Tamtéž, str. 175
5. *Istočnik*, 1994, č. 3, str. 80; *Khrushchev Remembers* (Londýn 1971), str. 283; Jansen and N. Petrov, *Stalin's Loyal Executioner: People's Commissar Nikolai Ezhov, 1895–1940* (Stanford 2002), str. 89, 201
6. Getty a Naumov, *The Road to Terror*, str. 357
7. V. Kravchenko, *I Chose Freedom*, str. 213
8. M. M., f. 1, op. 1, d. 169 (S. I. Antonovová-Ovsejenková V. A. Antonovovi-Ovsejenkovi, 16. října 1937)

14. kapitola: Revoluce na export

1. Figes and Kolonitskij, *Interpreting the Russian Revolution*, str. 151–2
2. K. McDermott and J. Agnew, *The Comintern: A History of International Communism from Lenin to Stalin* (Londýn 1996), str. 28
3. Tucker, *Stalin in Power*, str. 230
4. J. Haslam, *Russia's Cold War: From the October Revolution to the Fall of the Wall* (Yale 2011)
5. T. Snyder, *Bloodlands: Europe between Hitler and Stalin* (London 2010) str. 74
6. R. Gellately, *Stalin's Curse: Battling for Communism in War and Cold War* (Oxford 2013), str. 46
7. Alexander Dallin a F. I. Firsov (eds.), *Dimitrov and Stalin: 1934–43. Letters from the Soviet Archives* (New Haven 2000), str. 151

15. kapitola: Válka a revoluce

1. Montefiore, *Stalin*, str. 330
2. *Pravda*, 3. července 1941
3. *Moskva vojennaja 1941–1945: Memuary i archivnyje dokumenty* (Moskva 1995), str. 478
4. *Večernaja Moskva*, 8. listopadu 1941
5. D. Samojlov, *Poděnnnyje zapisi*, (dva svazky, Moskva 2002), sv. 1, str. 140
6. Rozhovory s Ritou Koganovou, Sankt-Petěrburg, červen a listopad 2003
7. P. Kapica, *V more pogasli ogni. Blokadnyje dněvniki* (Leningrad 1974), str. 281
8. *Pravda*, 24. června 1944, str. 2
9. H. Smith, *The Russians* (Londýn 1976), str. 370
10. *Pravda*, 27. června 1945

16. kapitola: Revoluce a studená válka

1. R. Gellately, *Stalin's Curse: Battling for Communism in War and Cold War* (Oxford 2013), str. 48
2. S. Berthon and J. Potts, *Warlords: An Extraordinary Re-creation of World War II through the Eyes and Minds of Hitler, Churchill, Roosevelt, and Stalin* (New York 2007), str. 289
3. M. Djilas, *Conversations with Stalin* (Londýn 1962), str. 90
4. A. Gromyko, *Memoirs* (New York 1989), str. 117
5. [Viz originál: www.trumanlibrary.org/whistlestop/study_collections/cold-war/documents/pdf/6-6.pdf]
6. *Pravda*, 7. listopadu 1946
7. J. Brent and V. Naumov, *Stalin's Last Crime: The Doctors' Plot* (Londýn 2003), str. 9, 129, 176, 184

17. kapitola: Začátek konce

1. MM, f. 12, op. 30, d. 2, l. 22
2. L. Čukovskaja, *Zapiski ob Anně Achmatovoj*, sv. 2 (Paříž 1980), str. 137
3. A. Solzhenitsyn, *The Gulag Archipelago*, sv. 3 (New York 1973), str. 451
4. <http://www.guardian.co.uk/theguardian/2007/apr/26/greatspeeches1>
5. N. Chruščov, *Khrushchev Remembers: The Last Testament*, trans. and ed. by S. Talbott (Boston 1974), str. 79; A. Hochschild, *The Unquiet Ghost: Russian Remember Stalin* (Londýn 1994), str. 223

6. R. Medvedev, *Let History Judge: The Origins and Consequences of Stalinism* (New York 1989), předsádka
7. W. Taubman, *Khrushchev: The Man and His Era* (New York 2004)
8. L. Alexejeva and T. Goldberg, *The Thaw Generation: Coming of Age in the Post-Stalin Era* (Boston 1990), str. 4
9. F. Burlatsky, *Khrushchev and the First Russian Spring* (New York 1988), str. 93
10. J. Brodsky, „Spoils of War“ v *On Grief and Reason: Essays* (Londýn 1996), str. 8
11. S. Farber, *The Origins of Cuban Revolution Reconsidered* (Chapel Hill 2006), str. 147

18. kapitola: Zralý socialismus

1. R. Medvedev, *Khrushchev* (New York 1983), str. 245
2. Program Komunistické strany Sovětského svazu. Přijat XXII. sjezdem KSSS 31. října 1961 (Moskva 1961), str. 9, 62
3. Haslam, *Russia's Cold War*, str. 248
4. *Our Course: Peace and Socialism. A Collection of Speeches by L. I. Brezhnev* (Moskva 1973), str. 226
5. A. Končalovskij, *The Inner Circle: An Inside View of Societ Life under Stalin*, (New York 2007), str. 85
6. R. Medvedev, *On Socialist Democracy* (Londýn 1975), str. 314

19. kapitola: Poslední bolševik

1. A. de Tocqueville, *The Old Regime and the Revolution* (Londýn 2012), str. 214
2. V. Zubok, *A Failed Empire: The Soviet Union in the Cold War from Stalin to Gorbachev* (Chapel Hill 2007), str. 314
3. R. Daniels (ed.), *A Documentary History of Communism in Russia: From Lenin to Gorbachev* (Vermont 1993), str. 347
4. M. Gorbačov, *Oktabr i perestrojka: Revoljucija prodolžajetsja* (Moskva 1987), str. 32
5. I. Tarasulo (ed.), *Gorbachev and Glasnost. View Points from the Soviet Press* (Wilmington 1989), str. 277–290
6. A. Brown, „Gorbachev, Lenin and Break with Leninism“, *Demokratizacija*, sv. 15, č. 2, duben 2007, str. 235–36

7. Tamtéž, str. 237
8. S. Toymentsev, „Legal but Criminal: The Failure of the ‚Russian Nuremberg‘ and the Paradoxe of Post-Soviet Memory“, *Comparative Literature Studies*, sv. 48, č. 3, 2011, str. 298

20. kapitola: Soud

1. M. Gorbačov, *Memoirs* (Londýn 1995), str. 680
2. J. Henderson, „The Russian Constitutional Court and the Communist Party Case: Watershed or Whitewash?“, *Communist and Post-Communist Studies* 40 (2007), str. 14
3. Tamtéž, str. 12 (překlad kvůli srozumitelnosti mírně pozměněn)
4. *Pravda*, 22. října 1992
5. Leon Aron, „The Problematic Pages“, v *The New Republic*, 24. září 2008
6. A. Filippov, *Novějšaja istorija Rossii, 1945–2006: Kniga dlja učitelja* (Moskva 2007), str. 74
7. D. Chapajevová a N. Kuposov, *Požalejtě ljudi, palačej: Massovoje istoričeskoje soznanie v postsovětskoj Rossii i stalinizm* (Moskva 2007)
8. *Moscow News*, 4. března 2005